

Sabiedriskā pasūtījuma raidījuma "Nāc TV", "Šodien OTV" un "Grāmatu pavēlnieki" 2015. gada 1. ceturkšņa izvērtējums

Latvijas televīziju vide un tendences tajās 2015. gada 1. ceturksnī principiāli nav mainījušās. Sabiedriskajā pasūtījumā 2015. gadam paustās bažas, ka "uz visumā zemiem TV kanālu sasniegtās auditorijas fona LTV kanālu sasniegtās auditorijas rādītāji ir jauniešu vecuma grupā īpaši zemi".

Sabiedriskā pasūtījuma ietvaros LTV1 plāno veidot bērnu un jauniešu oriģināltraidījumus 134,8 stundas, LTV7 – 13,0, kas attiecīgi ir 4,4% un 0,7% no kopējā LTV kanālu oriģināltraidījumu apjoma.

Bērnu un jauniešu mērķa grupā pastāvot atšķirīgām interesēm, tām par atbalstāmām atzīstama "Nāc TV" formāta izmaiņas, kas veiktas recenzējamā periodā. Katram raidījumam tagad pēc kārtas ir kāds no trijiem raidījumu vadītājiem, kas dod iespējas profilēt tēmas atbilstoši mērķa grupas segmentiem. Tas, protams, sarežģī raidījuma producēšanu, jo tagad par jaunu izaicinājumu uzskatāms uzdevums saglabāt un veicināt raidījuma "Nāc TV" identitāti, oriģinālītāti un atšķirīgumu, vienlaicīgi attīstot un izmantojot ciešākai saitei ar skatītājiem katra vadītāja personību.

Jācer, ka, trīskāršojot raidījumu vadītāju skaitu, tiks arī nodrošināts rūpīgāks darbs pie katra raidījuma izvēlētajās tēmas, scenārija, intervijas plāna un jautājumiem.

Apsveicams arī jauns studiju noformējums, tādējādi novēršot maldinošās norādes uz cita formāta raidījumiem.

"Nāc TV" jauna raidījuma "galviņā", kas piesaka visus trīs raidījuma vadītājus, izmantotie vizuālie tēli labāk kalpo raidījuma ietekmei kā sabiedriskā labuma sastāvdaļai, uzsverot redzesloka paplašināšanas un iesaistīšanas mudināšanas ideju.

Jauninājumi zināmā mērā ietekmēja arī raidījuma fokusu, jo intervijas ar studijas viesiem apskatāmajā periodā ir atšķirīgas ne tikai savas tēmas, bet arī vadītāju atšķirību dēļ.

Raidījuma "Nāc TV" fokuss joprojām ir kāds notikums vai parādība, kura iztirzājums studijā kalpo, lai raisītu diskusiju jauniešos.

Andris Krauja, pieredzējušākais no "Nāc TV" vadītājiem, uzliek pietiekami augstu latiņu jaunpienācējiem. No gada pirmā ceturkšņa viņa vadītājiem raidījumiem gribas izcelt 2015. gada 29.janvāra sarunu ar Mārtiņu Vecvanagu, sertificētu ugunsstaigāšanas instruktoru,

kuram ir arī savs konsultāciju bizness (ne tikai Latvijā, bet arī Gruzijā) un kurš sakās, ka māca cilvēkus pieņemt lēmumus. Studijā notiek arī staigāšana pa asiem pudeles stikliem. Skatītāju asinis stindzinošajai Mārtiņa Vecvanaga “pastaigai” pievienojās arī raidījuma vadītājs.

Līdzīgā veidā organizēta arī saruna ar Dmitriju Bubinu (2015. gada 15. janvārī), kas ir pieteikts kā žonglēšanas lielmeistars. Raidījumā izmantots gan videomateriāls ar D.Bubina sniegumu, gan žonglēšana studijā, kurā piedalās raidījuma vadītājs. Šī raidījuma fokuss ir saskatāms A.Kraujas jautājumā žonglēšanas lielmeistaram – cik bieži ir jātrenējas, lai būtu tādi panākumi? Gados jaunais Dmitrijs atbild, ka kā jau visās nodarbēs - jo vairāk, jo labāk. Un piebilst, ka, pat lielveikalā pērkot tomātus, vingrina roku.

Savukārt Ieva Kalniņa uz saviem raidījumiem aicina gados jaunus, bet daudz sasniegušus teātra un kino cilvēkus. Kā viennozīmīgu veiksmi jāatzīmē “Nāc TV” raidījums ar Rasu Bugavičutes, vienu no daudzsološākajām dramaturģēm Latvijā, kuras lugas “Ezeriņš” iestudējums Latvijas Nacionālajā teātrī ir ieguvis piecas 2013./2014. gada sezonas Spēlmaņu nakts balvas. Francijas Kino konservatorijā (Conservatoire Libre du Cinéma) iegūtā izglītība, kā arī profesionālā pieredze, t.sk., arī valdes locekle “Télé Sorbonne” (Sorbonas Universitātes studentu televīzijā) pamato Ievas Kalniņas vēlmi fokusēties šajās tēmās. Viņas vadīto raidījumu varoņi pieteikti ar datorgrafikas palīdzību smalki veidotu vizītkarti.

Iespējams, ka Ieva Kalniņa raidījumā “Nāc TV” varēs uzņemties arī atbildību par tēmām, kas ir saistoši studējošai jaunatnei, jo viņas darbošanās pieredze studentu pašpārvaldē ir vērā ņemams faktors.

Trešā raidījuma “Nāc TV” vadītāja – Kaspara Tintera sniegums vērtējams pieticīgāk. Tā, piemēram, viņa vadītais raidījums ar mūziķi Kasparu Markševicu (2015. gada 4. martā) noritēja atbilstoši raidījuma sākumā K. Markševica pieteiktam: “vienkārši pļurkstēsīm te gandrīz ne par ko, bet mazliet par dzīvi”. Šī mūziķa dziesma “Meitene ar zilām acīm” kanālā Youtube divu gadu laikā sasniedza 345 tūkstošus skatījumus, bet raidījumu “Nāc TV” ar K. Markševicu Youtube noskatījās vien 280 skatītāju.

Raidījums “Nāc TV” 2015. gada pirmajā ceturksnī kopumā ir ar labu attīstības tendenci un atzīstams par sabiedriskā pasūtījuma prasībām atbilstošu, bet tā izaugsmei būtu jāturpinās arī turpmāk, vairāk piestrādājot pie raidījuma dramaturģijas, struktūras un scenārija līnijām, kas garantētu raidījuma “Nāc TV” spēju noturēt skatītāju 30 minūšu garumā.

Raidījums “Šodien OTV” recenzējamā periodā uzlaboja vizuālā tēla atbilstību ziņu raidījuma formātam. Ir izveidots jauns studijas veidols, interjers papildināts ar lielu ekrānu, tādējādi prezentācijas no studijas padarot atraktīvākas. Raidījumā sākumā tagad ir “Ziņas

īsumā”, “Kultūras ziņas no Latvijas”, “Kultūras ziņas no ārzemēm”, kas liecina par centieniem uzlabot raidījuma struktūru, kas viennozīmīga padara raidījumu labāk uztveramu. Īss ziņu izklāsts (apmēram 3 minūtes) no studijas tagad ir papildināts arī ar ziņu virsrakstu slīdošu rindu.

Arī jaunā raidījuma “galviņa” un subtitri ir labāk atbilstoši ziņu programmas formātam. Raidījuma pieteiktais formāts izvirza īpašas prasības tēmu izvēlei, kas veiksmīgi īstenojas, piemēram, 2015. gada 13. martā sagatavotajā sižetā par Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas jauno kadetu uzņemšanas nakti.

Pludmales volejbola bērnu un jauniešu sacensības “Smilšu skudra 2015”, Latvijas mākslas akadēmijas karnevāls (2015. gada 13. februāris) un citas sižetiem izvēlētas tēmas noteikti uzrunātu jauniešus.

Lai arī raidījuma “Šodien OTV” koncepcijā pieteikta “atšķirīga pieeja ziņu veidošanai”, atstājot iespēju dažādiem eksperimentiem, meklējot izteiksmes līdzekļus, vislabāk piemērotus jauniešu auditorijas īpatnībām, tomēr auditorijas piesaistei un noturēšanai svarīga ir arī sižetu režija, vizuālie risinājumi (filmēšana un montāža), aizkadra tekstu redaktūra, intervēšanas prasmes.

Šo iemaņu trūkums dažreiz skatītājiem ir gandrīz nemanāms, bet liecina par nepieciešamību turpināt strādāt pie raidījuma struktūras uzlabošanas.

Lielāku noteiktību prasa arī raidījumu fokuss. Sprotama raidījuma vadītājas vēlme koncentrēties uz mākslas un izglītības tēmām – LMA doktorante, LMA studentu pašpārvaldes vadītājai un LMA senatore Sanita Balode ir guvusi arī pieredzi, darbojoties LR Izglītības ministrijas Studiju un zinātnes administrācijā un Valsts izglītības attīstības aģentūrā kā Latvijas Studentu apvienības pārstāvei. Tomēr raidījuma fokusā jābūt arī tēmām, kas ir saistoši jauniešiem no dažādām sociālajām vidēm.

Jauniešu mediju lietošanas paradumi saistīti ar neautorizētu, nepārbaudītu, sociālā ziņā mazvērtīgas informācijas patēriņu. Atzīstot raidījumu “Šodien OTV” par kopumā sabiedriskā pasūtījuma prasībām atbilstošu, ir jānorāda uz akūtu nepieciešamību paaugstināt diezgan vāju žurnālistikas kvalitāti.

Noskatoties 2015. gada 31. janvāra raidījumu “Grāmatu pavēlnieki”, nolēmu, ka par šo raidījumu ciklu rakstīšu divreiz – tagad, vērtējot OTV raidījumu atbilstību sabiedriskajam pasūtījumam, un vēlreiz gadu mijā – ierosinājumu Nacionālajai Elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei par balvas “Celmlauzis” pretendentu (nominantu) raidījumu “Grāmatu pavēlnieki” un tā vadītāju Andri Krieki.

“Grāmatu pavēlniekiem” izvēlētajā sarunu šova formātā atklājas nepazīstamās šķautnes, jo notikušajam studijā ir vairākas asis, kuras dramaturģiskās iespējas meistarīgi izmanto raidījuma vadītājs, acīmredzami stingri vadoties pēc iepriekš labi sagatavota scenārija.

Tātad – raidījumā piedalās studijas viesis / viesi un eksperti: bērni - “grāmatu pavēlnieki”. Katra raidījuma scenārijs ir balstīts uz vairāku asu izmantošanu: raidījuma vadītājs – viesis, raidījuma vadītājs – bērni, bērni – viesis, viesis – bērni.

Studijas “galviņa”, titru mūzika, studijas noformējums un raidījuma dalībnieku izvietošanas kompozīcija un tai atbilstošais kameru scenārijs, raidījuma vadītāja un “grāmatu pavēlnieku” stils – viss ir gaumīgi veidots un kalpo raidījuma formai un saturam.

Raidījuma fokuss daudzkārtains, un acīmredzamu bērnu iesaistīšanu lasīšanā, iepazīstināšanu ar jaunām grāmatām es būtu atstājis tikai otrajā vietā, pirmajā liekot sociāli integratīvo funkciju, kas veido piederības pie kopējās kultūras sajūtu. Vai bieži nākas redzēt, ka divi puīši – četrklasnieki sacenšas par iespēju nolasīt Aspazijas dzejoli “Viešņa”? Atrodiet Youtube 2015. gada 31. janvāra “Grāmatu pavēlniekus”!

Raidījuma fokuss ir arī mega-filmām bieži piedēvētais - “filma visai ģimenei”. “Grāmatu pavēlnieki” ir raidījums arī vecākiem un ne tikai tāpēc, ka, piemēram, rakstniece Ieva Samauska 2015. gada 17. janvāra raidījumā aizkustinoši stāsta par pierakstiem, kas tapa, meitu gaidot, un pārtapa par viņas pirmo grāmatu, kas gan domāta pieaugušajiem.

Raidījums veicina radošumu, skaidro, kas tam ir pamatā.

Raidījuma vadītājs Andris Kriķis, pedagoģijas maģistrs, Rīgas Franču liceja skolotājs, vienā personā veiksmīgi apvieno divas aizraušānās. Pašreiz viņš vada Ikšķiles amatieru teātri, bija Staiceles kultūras nama, Carnikavas amatieru teātra vadītājs, lielu koncertu un svētku scenārists un režisors. Andris Kriķis ir vairāku lasītprasmes veicināšanas programmu un kursu skolotājiem autors, dažādu šai tēmai veltītu starptautisku zinātnisku konferenču dalībnieks un referētājs.

Šī pieredze un zināšanas viennozīmīgi veicina raidījuma “Grāmatu pavēlnieki” augstu kvalitāti un nodrošina tādu sabiedriskā labuma kritērija izpildi kā ietekme.

Raidījums “Grāmatu pavēlnieki” bez šaubām un pilnā mērā ir atbilstošs sabiedriskā pasūtījuma prasībām.

Ar cieņu,
Aleksandrs Mirlins,
RISEBA lektors